

ÅRSPLAN FOR VEKSTBARNEHAGEN 2018

Barna i Vekstbarnehagen opplever
Lek, Læring og Vekst i et Inkluderende Fellesskap

Innhold

ÅRSPLAN FOR VEKSTBARNEHAGEN 2018	1
Innledning	3
Tiltaksområder forankret i mål	4
Samspill i barnehagens hverdagsliv	4
Leken som læringsaktivitet	4
Læring gjennom deltakelse i ulike aktiviteter	4
Kvalitetsmål i Vekstbarnehagen	4
Overordnet og overlappende	5
TILTAK OMRÅDE I:	6
POSITIVT SAMSPILL GJENNOM LEK OG LÆRING	6
1. Tiltak kartlegging av sosiale ferdigheter med «ALLE Med»	6
2. Tiltak lek som sosial læringsaktivitet	6
3. Tiltak naturgrupper som læringsarena	7
4. Tiltak hverdagssituasjoner som læringsarenaer	7
Tiltak i forhold til mål Bringe- og hentesituasjon	8
Tiltak i forhold til mål Garderobesituasjon	8
Tiltak i forhold til mål Måltidsituasjon	8
Tiltak i forhold til mål Toalettsituasjon	9
Tiltak i forhold til mål Hvile/ sovesituasjon	9
TILTAK OMRÅDE II:	10
SPRÅKLIG UTVIKLING OG DELTAKELSE I KREATIVE, NATUR OG MILJØ AKTIVITETER	10
1. Tiltak kartlegging av språklige ferdigheter - «TRAS»	10
2. Tiltak i forhold til mål samlingsstund	10
3. Tiltak i forhold til mål språkgrupper	10
4. Tiltak i forhold til mål temaaktiviteter og prosjektarbeid	11
5. Tiltak i forhold til mål aldersinndelte grupper	12
Opplegg 5 Års-gruppa «5rn»	12
Opplegg 4 Års-gruppa «4rn»	12
Opplegg 3 Års-gruppa «3rn»	12
Opplegg 1-2 års-gruppa - «Småbarna»	13

Innledning

Årsplanen tar utgangspunkt i mål og tiltaksområder i strategiplanen for 2018-2021, og synliggjør hvordan føringer i barnehageloven og rammeplan for barnehager implementeres i praksis.

Overordnede mål for barnehagens årsplan hvor planer for tiltak skisseres er at

«Barna utvikler positiv selvværd og selvstendighet, og får mulighet til medvirkning i et inkluderende fellesskap i forhold til alder og modenhet»

Vekstbarnehagens tilbud skal legge til rette for at miljøbetingelsene i barnehagen skal bidra til at alle barna utvikler

omsorg, toleranse, verdsetter og anerkjenner seg selv og andre og tar medansvar og medvirker i fellesskapet

I utvikling av barnas evne til

- Å vise omsorg legges det opp til at barna hjelper hverandre og tar vare på hverandre.
- Å vise toleranse trenes barna til å være åpen og tilgjengelig for andres forskjellighet, og inkludere alle.
- Å verdsette selv og andre lærer barna å akseptere sine egne og andres sterke og svake sider, samt forstå at vi alle er forskjellige og er like verdifulle.
- Å anerkjenne seg selv og andre legges det opp til at barna ser hverandres behov og prøver å imøtekomme disse, og gir hverandre positive tilbakemeldinger.
- Å ta medansvar og medvirkning i fellesskapet trenes barna til å ta ansvar og medvirke i forhold til alder og modenhet for å utvikle et inkluderende fellesskap.

Tiltaksområder forankret i mål

Vekstbarnehagens legger særlig vekt på tiltak som bidrar til at barna utvikler positive samspill, lærer gjennom lek og gjennom deltakelse i ulike læringsaktiviteter knyttet til fagområdene i rammeplanen.

Samspill i barnehagens hverdagsliv

Gjennom de daglige rutinene i løpet av barnehagedagen skal barnet i samspill med andre og med støtte fra personalet utvikle positiv selvoppfatning og verdsette andre.

Leken som læringsaktivitet

Barnets deltakelse i lek skal fremme barnets utvikling personlig, sosialt, emosjonelt, tankemessig, språklig, fysisk og kreativt. Leken kan initieres fra barna selv og med støtte fra personalet. Leken kan også starte med initiativ fra personalet.

Læring gjennom deltakelse i ulike aktiviteter

Gjennom ulike læringsaktiviteter og på ulike arenaer skal barn tilegner seg kunnskaper, ferdigheter og holdninger på de syv fagområdene i rammeplanen; 1) Kommunikasjon, språk og tekst, 2) Kropp, bevegelse og helse, 3) Kunst, kultur og kreativitet, 4) Natur, miljø og teknologi, 5) Antall, rom og form, 6) Etikk, religion og filosofi og 7) Nærmiljø og samfunn.

Kvalitetsmål i Vekstbarnehagen

Fremme barns utvikling

- sosialt gjennom lek og læring og positive samspill
- språklig gjennom hverdagssituasjoner og læringsaktiviteter
- av selvstendighet gjennom å prøve selv og ta medansvar
- av naturglede gjennom opplevelser og erfaringer gjennom læringsaktiviteter og lek i natur og nærmiljø
- av kreativitet, kunstneriske talenter og kulturforståelse

Tiltakene som iverksettes for å nå disse målene er knyttet til de ulike aktivitetene og på ulike arenaer.

Årsplanen tar utgangspunkt i de tiltaksområder som er valgt for perioden 2018 - 2021 skissert i strategi og virksomhetsplanen. Tiltaksområdene inkluderer både de overordnede målene i rammeplanen og fagområdene, og er:

I. Positivt samspill gjennom lek og læring

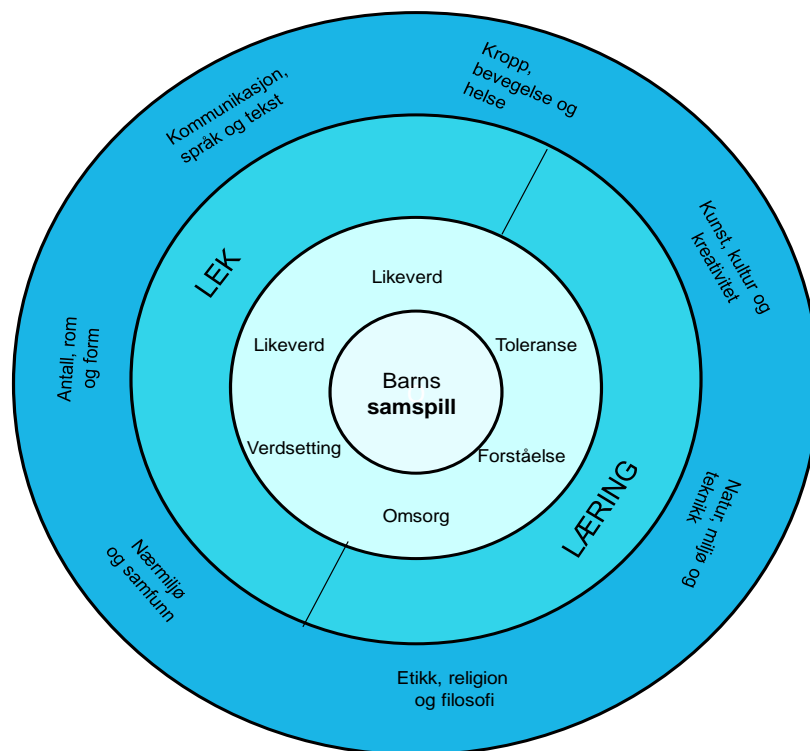
II. Språklig utvikling og deltakelse i kreative, natur og miljø aktiviteter

Overordnet og overlappende

I tillegg til denne årsplanen, som er på et overordnet nivå, vil det settes opp ukes og månedsplaner for temaer og aktiviteter som er mer spesifiserte.

Gjennomgående temaer dette året er Årstider, eventyr, vennskap, natur og nærmiljø.

Temaene er knyttet til syv fagområder i rammeplanen skissert ovenfor, og er overgripende for alle aktiviteter gjennom hele barnehagedagen. Andre overlapper og griper inn i hverandre og kan derfor være vanskelig å skille. Sirkelen vist i figuren nedenfor illustrerer hvordan de ulike områder glir inn i hverandre og henger sammen.

Figur: Overgripende og overlappende temaer i rammeplanen - sammenhenger

TILTAK OMRÅDE I:

POSITIVT SAMSPILL GJENNOM LEK OG LÆRING

Tiltakene under området «Positivt samspill gjennom lek og læring» tar opp i seg de fleste fagområdene i rammeplanen. Tiltakene er inndelt i læringsaktivitetene:

1. Kartlegging av sosiale ferdigheter med «Alle Med»
2. Lek som sosial læringsaktivitet,
3. Naturgruppen som læringsarena
4. Hverdagssituasjoner som læringsaktiviteter

1. Tiltak kartlegging av sosiale ferdigheter med «ALLE Med»

Vekstbarnehagen bruker kartleggingsverktøyet «ALLE MED» som avdekker barns utvikling på de seks utviklingsområdene; Språkutvikling, Lek, Sosial og emosjonell utvikling, Hverdagsaktiviteter, Trivsel, Sansemotorisk utvikling. Hensikten er å bruke resultatene som utgangspunkt for å tilpasse opplegget i barnehagen til barnets tilretteleggingsbehov, samt som et grunnlag for foreldresamtaler og samarbeid mellom foreldre og barnehage rundt barnet. Kartleggingen gjennomføres i høstsemesteret.

2. Tiltak lek som sosial læringsaktivitet

Leken er en viktig arenaen for barnas sosiale utvikling og læring. Barnehagen gir rom for lek både ute og inne, som bidrar til at alle barn opplever glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek alene og sammen med andre. I leken skal barna ha det gøy sammen og lære å leke i grupper, lære å løse enkle konflikter, lære å bruke konkret lekemateriell og utvikle seg til selvstendige og lære å ta hensyn, ikke ødelegge. Frilek foregår både inne og ute og i aldersblandede grupper. Barna tilbud blir tilrettelagt for lek både innenfor egen alder og på tvers av alder. Målet for aldersblandede lekegrupper er at barnet skal tilpasse leken til andre barns behov og utviklingsnivå, og vise omsorg for andre. Leken i lekegruppene tilrettelegges av de voksne, men barnas eget initiativ og drivkraft skal være utgangspunktet for samlek i lekegruppene.

HVA VIL VI OPPNÅ	HVA VI GJØR FOR Å FÅ DET TIL
Leken er barnas arbeid, og gir muligheter til læring på flere plan.	I leken skal barna i størst mulig grad få lov til å utfolde seg fritt mht. hva og hvem de vil leke med.
Det er viktig at alle barna får delta i leken utfra egne forutsetninger og behov mht. alder og modenhet.	Personalet er med i leken der det er naturlig. Personalet observerer og griper inn hvis det oppstår konflikter, tilrettelegge og stimulere der det trengs.
Barna leker i grupper på tvers av alder	Barna blir også delt inn i små lekegrupper som delvis blir styrt av en voksen.

3. Tiltak naturgrupper som læringsarena

Snute er uteavdelingen «naturgruppa» der alle barna er hele ukene, dagen eller deler av dagen. Her brukes uteområdet og nærmiljøet for å gjennomføre temabaserte naturaktiviteter og natur og miljøprosjekter. Det legges vekt på prosjektarbeid hvor barna går mer i dybden på temaer knyttet til natur, nærmiljø og miljø. Høsten 2018 er alle 3, 4 og 5 åringer på Snute hver sin uke dvs. en tre ukers rullering. De blir levert på Snute og hentet på Snipp. Dette innebærer at de får en gåtur i nærmiljøet hver dag på ca 30 - 45 minutter.

HVA VI VIL OPPNÅ	HVA VI GJØR FOR Å FÅ DET TIL
Barna skal bli kjent med naturen og miljøet rundt oss. Barna skal lære om hvordan man forholder seg til naturen rundt oss.	Det vil bli arrangert turer og aktiviteter ute og inne i forbindelse med temaet. Temaer og prosjekter knyttes til å bli kjent med og ta i bruk naturen

4. Tiltak hverdags situasjoner som læringsarenaer

Hverdags situasjoner er læringsarenaer der det foregår:

Samtaler med barna rundt bordet mens de spiser, i påkledningen, i samlingsstunder og i leken hvor barna får muligheter til å utvikle sosiale ferdigheter gjennom det å medvirke og ta medansvar.

Gjennom samtalene vil barna få mulighet til å gi uttrykk for sine ønsker, tanker og behov og deres evner til å medvirke og ta medansvar utvikles.

Vi legger til rette for at hvert enkelt barn trenes til å følge rutiner, regler og oppøve evnen til konsentrasjon, hukommelse, problemløsning og utholdenhet.

Tiltakene i hverdags situasjoner er arenaer for personlig og sosial læring.

Utvalgte hverdags situasjoner er:

- Bringe- og hentesituasjon
- Garderobesituasjon
- Måltidsituasjon
- Toalettsituasjon
- Sove/hvile situasjon

Tiltak i forhold til mål **Bringe- og hentesituasjon**

HVA VI VIL OPPNÅ	HVA VI GJØR FOR Å FÅ DET TIL
Barna skal få en trygg start og avslutning på dagen. Barna skal føle seg velkommen. Barna skal lære å hilse og ta avskjed.	Personalet kommer ut i garderoben for å ta imot og ta avskjed med barnet. Fokuserer på barnet Hilser og tar avskjed med hvert enkelt barn.

Tiltak i forhold til mål **Garderobesituasjon**

HVA VI VIL OPPNÅ	HVA VI GJØR FOR Å FÅ DET TIL
Barna skal bli selvhjulpne. Fremme den motoriske utviklingen Begrepstrening (klærne og kroppen) Lærer barna til å hjelpe hverandre og vise omsorg	Lar barna være aktive i å kle av/på seg selv. Sitter på gulvet å ta i føttene, løfte et ben, stikke en fot ned i støvelen, dra i en glidelås. Snakker om hva plaggene heter og de ulike kroppsdelene. F.eks. så fin rød bukse du har, nå kan vi se om bena kommer ned i den. Oppmuntrer barna til å hjelpe hverandre. Det er lettere å dra bukse og støvler av andre, enn seg selv

Tiltak i forhold til mål **Måltidsituasjon**

HVA VI VIL OPPNÅ	HVA VI GJØR FOR Å FÅ DET TIL
Ha et rolig og hyggelig måltid. Fremme barnas selvstendighet Fremme barnas språkutvikling	Barna sitter ved faste plasser, senker stemmen, synger bordsang. En voksen sitter ved bordet hele tiden. Barn og voksne snakker med hverandre. Tar seg god tid ved bordet. Barna tar brød selv, velge pålegg og smøre selv (over 2 år). Setter kopp og tallerken i vaskemaskin, hjelper til med å dekke bord (ordensbarn). Personalet er rollemodeller, vise teknikker på f.eks. hvordan man holder kniven når man smører. Snakker med barna om konkrete ting på bordet, hva de har på maten o.l.

Tiltak i forhold til mål Toalettsituasjon

HVA VI VIL OPPNÅ	HVA VI GJØR FOR Å FÅ DET TIL
Fremme selvstendighetsutviklingen. Det skal være naturlig å skifte bleie i barnehagen. Etter hvert skal det bli naturlig å sitte på do/potte, for så å kunne si ifra når en skal på do. Stimulere språkutviklingen Vise omsorg for hvert enkelt barn. Oppnå at barnet blir trygg på situasjonen.	Kle av seg selv, evt. hjelpe hverandre Vaske hender/ansikt og tørke hendene selv. Gjøre det hyggelig på badet, synge og skryte av barnet. Snakke sammen om det vi gjør, ser o.l. Voksen skal være sammen med barna på badet. Ta med et eller to barn for å stille dem / de steller seg selv.

Tiltak i forhold til mål Hvile/ sovesituasjon

Barn forskjellige behov for soving og/eller hviling tilpasses i samråd med foreldrene. Personalet legger til rette for å møte alle barns individuelle behov for søvn.

HVA VI VIL OPPNÅ	HVA VI GJØR FOR Å FÅ DET TIL
Søvn og hvile er viktig og for mange kanskje en forutsetning for at lek, rutine situasjoner og læring i barnehagen skal bli positivt. De som ikke sover, hviler. Når barnet våkner i barnehagen skal det være en god, rolig og trygg situasjon.	Barna har faste plasser i reiseseng, på madrass eller ute i vogn. De har med seg det de bruker av smokk, kosedyr o.l. Høytlesning, musikk o.l. Kosestund. Sitte på fanget, snakke rolig og gi mye kroppskontakt

TILTAK OMRÅDE II: SPRÅKLIG UTVIKLING OG DELTAKELSE I KREATIVE, NATUR OG MILJØ AKTIVITETER

Tiltakene under området «Språklig utvikling og deltakelse i kreative, natur og miljø aktiviteter» tar opp i seg de fleste fagområdene i rammeplanen. Tiltakene er særlig rettet mot å stimulere barns utvikling av kommunikasjon, språklige og kreative ferdigheter gjennom følgende læringsaktiviteter:

- 1) Kartlegging med TRAS av Språklige ferdigheter
- 2) Samlingsstund
- 3) Språkgrupper
- 4) Temaaktiviteter og Prosjektarbeid
- 5) Aldersinndelte grupper

1. Tiltak kartlegging av språklige ferdigheter - «TRAS»

Vekstbarnehagen bruker TRAS til å kartlegge barn språkutvikling. Denne kartleggingen gjennomføres om våren: Resultatene brukes i tilrettelegging av barns språkutvikling i samarbeid med foreldrene. Resultatenes konsekvenser for tilrettelegging er tema for foreldresamtalene, og brukes i barnehagen som ledd i å støtte hvert enkelt barn i sin språklige utvikling.

2. Tiltak i forhold til mål samlingsstund

HVA VI VIL OPPNÅ	HVA VI GJØR FOR Å FÅ DET TIL
Trene på oppmerksomhet mot det som formidles. Fremme språkutviklingen. Barna skal lære å lytte til andre, vente på tur til å snakke. Opplive fellesskapsfølelse i gruppa. Lage en god atmosfære.	Barna lærer nye sanger og begreper. Sanger, bøker, dramatisering av eventyr, Sangleker, rim og regler, flanellograf, bilder. Bruke tid til å la det enkelte barn prate. Fast samlingsplass, sitte tett inntil hverandre i en ring.

3. Tiltak i forhold til mål språkgrupper

HVA VIL VI OPPNÅ	HVA VI GJØR FOR Å FÅ DET TIL
Fremme barnas språkutvikling gjennom å trene barna på å leke med språket.	Barna blir inndelt i grupper på tvers av alder og avdeling, Her vil det bli brukt ulike metoder for å fremme barns språk. Eventyr, sanger, rim og regler og samtaler

Språkaktiviteter er blant annet:

- **Rim og regler** hvor barna lærer enkle rim og regler, bruker stemmen til å variere, høyt/lavt, lytter etter rimord, klapper stavelser, klapper/tramper hele regler, finner rytmen - bruker rim-lotto, språksprell - synger
- **Tekst til bilder.** Barna skaper tekst til bilder. Barna lager setninger, hva ser vi, hva gjør de, lar barna få et bilde hver som de beskriver for de andre, de andre gjetter hva det er på bildet. Begrepstrening i forhold til hva de ser på bildet, lar barnet fortelle hvordan tingen ser ut, størrelse, farge, hva brukes det til osv.
- **Språkstimulering ute i naturen.** Begrepstrening gjennom at barna setter ord på det de ser - bruker pinner, steiner, blader: Størst, minst, lengst, kortest, form osv. Feste binders på ulike bilder, lager fiskestang av en pinne og snøre med magnet, leker fisketur hvor barna beskriver bildet de fisker.

4. Tiltak i forhold til mål temaaktiviteter og prosjektarbeid

HVA VI VIL OPPNÅ	HVA VI GJØR FOR Å FÅ DET TIL
Barna tilegner seg nye kunnskaper om og ferdigheter i forhold til de ulike temaer og aktiviteter Skape ro rundt aktivitetene slik at får mest mulig læring om tema for det enkelte barn.	Personalet tilrettelegger for ulike temaer med ulike aktiviteter Barna sitter ved bordet, de voksne hjelper barna med det de trenger.
Gi barna erfaring i å jobbe i et prosjektarbeid som en prosess som går over tid, oppleve fellesskap rundt et felles mål.	Gjennomføring av to prosjekter i løpet av et barnehageår (et høst og et vår).
Gi barnet kunnskap om og erfaringer med å medvirke og å ta medansvar.	Barna vil bli tatt med på "møter" hvor det blir gjort beslutninger for prosjektets fremdrift, om det skal bli en forestilling, utstilling og hvordan vi skal jobbe på tvers av alle tre avdelingene.

5. Tiltak i forhold til mål aldersinndelte grupper

HVA VI VIL OPPNÅ	HVA VI GJØR FOR Å FÅ TIL DETTE
Ivareta alle barns modenhets- og utviklingsnivå I de aldersinndelte gruppene vil vi trene barna på sosialt samspill med barn på samme alder. Det legges vekt på å gi barna ny kunnskap tilrettelagt for de ulike aldersgruppene.	Tilpasse opplegget til alder og barnas forskjellighet Gruppene møtes på et fast rom hver gang og med en fast struktur. Her vil det være en eller to voksne, som vil tilrettelegge opplegg med tanke på barnas utviklingstrinn og alder.

Opplagg 5 Års-gruppa «5rn»

Alle 5 åringene som skal begynne på skolen har skoleforberedende opplagg. De arbeider blant annet med arbeidsbok «Trampoline som inneholder skoleforberedende aktiviteter. Arbeid med boka «Trampoline» som har til hensikt å gi barna en felles kunnskapsmessig plattform innen ulike temaer de vil møte i skolen. Det er lagt opp til mange praktiske oppgaver, mye lek og moro, arbeidsmetoder som tar hensyn til at barna fortsatt går i barnehagen og at de er på ulike ståsteder i utviklingen. I tillegg til dette vil vi bruke mye tid på samhold og det og være en god venn for hverandre, vise respekt, lytte og ta hensyn. Områder som tas opp i boka er hentet fra rammeplanens fagområder og temaene som tas opp er; måling, sortering, tall, plassering, stavelser, rim, symboler og bokstaver.

Opplagg 4 Års-gruppa «4rn»

Opplagg i 4 års gruppa på Snipp er forankret fagområder i Rammeplanen. Andre viktige områder for barns oppvekst og utvikling som belyses i rammeplanen er: omsorg, lek og læring. Rammeplanen er et verktøy for planlegging og gjennomføring av opplegget og er utgangspunkt for å kunne ivareta hvert enkelt barns forutsetninger. Det brukes mye tid på samhold og det og være en god venn for hverandre, vise respekt, lytte og ta hensyn. Det gjennomføres praktiske oppgaver og leker som kan relateres til følgende temaer; Venner, årstider, mønster, former, målinger og sortering

Opplagg 3 Års-gruppa «3rn»

I 3 års gruppa er det stort fokus på forming, konstruksjonslek og spill/lottospill. I samlingen er det en fast plan, det er opprop, 3 års gruppe sang, det er informasjon om hva vi skal gjøre og en fast avslutningssang. De er formingsaktiviteter hver gang knyttet til temaene i årsplanen. Dette for at barna skal bli kjent med forskjellige teknikker for å lage forming og kunst.

Utenom formingsaktiviteter som er temarettet, vil vi også ha forskjellige konstruksjonsleker både med lego og togbane, og barna skal også lære å samarbeide med spill, lottospill og puslespill og på turtaking.

Opplegg 1-2 års-gruppa - «Småbarna»

I 1 og 2 års gruppa er det stort fokus på gjenkjennelse og repetisjon av sanger. I samlingen åpner vi med en sang og ulike bevegelsesleker og sanger. Barna får delta i ulike leke aktiviteter, for at det skal bli lystbetont og morsomt for barna å ha samling. Det kommer også til å være opprop og avslutningssang. Barna kommer også til å gjøre formingsaktiviteter. Aktivitetene kan strekke seg over flere uker eller flere ganger, vi kan også bygge videre på det vi har startet på. Formingsoppgaver kommer de til å være i forhold til temaet vi har om.